

Amalgam er likevel bra til store hull

EVA FOSSE
Norpress

Amalgamfyllinger i store og mellomstore hull i jeks-lene tåler mye og fungerer utmerket i mange år, selv når tannlegearbeidet ikke er ideelt. Men holdbarheten er avhengig av pasientens munnhygiene. De hyppigste årsakene til at amalgam må skiftes ut, er at det oppstår nye hull langs kanten av fyllingen, at fyllingen brekker opp eller at tannen knekker.

Det konstaterer dr. odont. Asbjørn Jokstad i sitt doktorarbeid. For ti år siden registrerte han alle data om 468 tannfyllinger hos 211 pasienter. Jokstad fant at tre av fire amalgamfyllinger fungerer tilfredsstillende etter ti år og at bare hver fjerde måtte skiftes ut. Utviklingen av nye hull og fyllinger ble fortløpende registrert i tiårs-perioden.

Holdbart

- Med unntak av gull er det ikke noe materiale som er så holdbart som amalgam. Denne fyllingen fungerer som en plombe som ikke bindes til tannen. Det er derfor en ørtynn spalte mellom fylling og tann. Spesielt med amalgam er at det rustet eller korroderer. «Rusten», som blir sittende i spalten mellom tann og fylling, tåler ikke bakterier og forhindrer utvikling av nye hull. Men ved dårlig munnhygiene og stor spalte

kan det likevel utvikles hull langs fyllkanten, påpeker Jokstad.

Allergi?

Amalgam kan føre til allergiske reaksjoner. Jokstad, som arbeider ved Universitetet i Oslo, har tidligere gjort undersøkelser på dette. - Det finnes noen mennesker som reagerer allergisk på mange ting, også på amalgam. I verste fall gjelder dette fire prosent av befolkningen, spesielt mennesker med allergi mot metaller som nikkel og lignende. Risikogruppen er kvinner i alderen 40-60 år. Problemet er at de ofte blir neglisjert, mens andre, som i realiteten ikke er allergiske, roper høyt om alle hel-seplagene som skyldes amalgam. Jokstad understreker at dosene fra kvikksølv i amalgamfyllingene er uhyre små og umulig kan fremkalle forgiftninger. Men for spesielt disponerte mennesker er amalgamen et problem. Han er glad for at Folketrygden nå yter bidrag til utskifting av tannfyllinger hos personer som er plaget av kontaktallergi i munnhulen.

Alternativet til amalgamfylling er plast og glassionomersement. Men de to sistnevnte egner seg best i små hull. Tannlegene bruker også innlegg som lages utenfor munnen og sementeres fast i tannhullet. Materialer her er gull, plast og porselen.